

स्थानीय राजपत्र

kfn^{१६८}f/ gu/kflnsf4f/f k\$flzt

खण्ड-५ पालुडटार, सडख्या १६

भाग -२

kdflofs/0f ldltM) &%÷) (÷!@

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५

प्रस्तावना

नेपालको संविधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि -२००६ (Convention on the right of persons with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायको नमूना कार्यविधि जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

- संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम “अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

- (क) “एन” भन्नाले अपाइगता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी ऐन , २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्झनु पर्दछ ।
- (ख) “नियमावली” भन्नाले अपाइगता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्झनु पर्दछ ।
- (ग) “स्थानीय तह” भन्नाले नगरपालिका सम्झनु पर्दछ ।
- (घ) “बडा कार्यलय” भन्नाले स्थानीय तहको बडा कार्यलय सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) “समन्वय समिति” भन्नाले अपाइगता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन , २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य, मापदण्ड

३. **उद्देश्य :** यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन :

- (क) विभिन्न प्रकारका अपाइगता भएका नेपाली नागरिकहरुको पहिचान गरी उनीहरुलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरुको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानीय तह देखि नै विभिन्न प्रकारका अपाइगता भएका व्यक्तिहरुको वर्गीकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने ।
- (ख) अपाइगता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाइगता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय महासभ्य २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाइगता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरु उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।
- (ग) अपाइगताको प्रकृति, वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाइगता भएका

व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्न ।

४. परिचय-पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन् : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १० (दश) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यता आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरी देहायका चार समूहका परिचय-पत्र वितरण गरिनेछ :

(क) पूर्ण अशक्त अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'क' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ, जुन रातो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

- व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरूमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीर अस्तित्वको सहयोग लिएर पनि दैनिक जिवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,
- सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरु पनि स्वयं गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, तीव्र रूपमा अटिजम् प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमा श्वरणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरु,
- दुई वा सोभन्दा बढी प्रकृतिका शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भई सबै जसो दैनिक क्रियाकलापहरु अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,
- निरन्तर रूपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यक परिरहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(ख) अति अशक्त अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'ख' वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ, जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ:

-
१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकाशं समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरु लगाएत हिडडुल र सचार गर्न कठिनाइ हुने व्यक्तिहरु,
 २. मध्यस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांशपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगाएत अन्य विभिन्न कारणले शरिरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदिले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि त्विलचियर प्रयोग गर्नु पर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,
 ३. दुवै हात कुमदेखि वा पाखुरादेखि मुनी पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मर भन्दा मुनिको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुवै पूर्ण क्रियाशील नभई बैशाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरु,
 ४. दृष्टिविहिन र पूर्ण दृष्टिविहिनको परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरु,
 ५. संचारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पूर्ण रूपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न नसक्ने, सिकाइमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु, निरन्तर अरुको सहयोग लिरहनुपर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु,

(ग) मध्यम अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'ग' वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ पहेलों पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ।

१. कृतिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिडडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न सक्ने,
२. विभिन्न कारणले घुँडामुनिको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिडडुल गर्न सक्ने,
३. कुम वा पाखुरा भन्दा मुनि एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
४. दुवै हातका हत्केला भन्दा मुनिका कम्तीमा बुढी औला र चोरी औला गुमाएका,

-
- ५. दुवै गोडाको कुर्कुच्चाभन्दा मुनिको भाग नभएका तर सामान्य हिडडुल गर्न सक्ने,
 - ६. मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
 - ७. सिकाइमा ढिलाइ भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिजम् भएका व्यक्तिहरु,
 - ८. श्रवणयन्त्रको प्रयोगबाट वा ठूलो आवाज मात्र सुन्न सक्ने सुस्तश्रवण व्यक्तिहरु,
 - ९. शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र भिकि घाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु,
 - १०. ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु,
 - ११. बोल्दा अडिक्ने, शब्द वा अक्षर दोहोचाउने समस्या तीव्र भएका भक्भके व्यक्तिहरु,
 - १२. तीन फिट भन्दा मुनिका होचापुङ्का व्यक्तिहरु,
 - १३. चस्मा र श्रवणयन्त्र दुवै प्रयोग गर्ने श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरु, लेन्स वा म्याग्रीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढन सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
 - १४. अनुवर्णीय रक्तश्वाव (हेमोफेलिया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिँडडुलमा कठिनाइ हुने व्यक्तिहरु,
 - १५. मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

परिच्छेद परिचय पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

- ५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ ।

परिचय-पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण-पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूचीको २ बमोजिम एकापट्टी नेपाली भाषामा र अर्कापट्टी अंग्रेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय-पत्र गाम्भीर्यता आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध गराइनेछ ।

६. समन्वय समिति सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(१) अपाइगता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाइगता परिचय पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि नगरपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति रहनेछ ।

(क) नगरपालिकाको उपप्रमुख	संयोजक
(ख) नगरपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट नगरपालिकाले तोकेको महिला सदस्य (एक जना)	सदस्य
(ग) नगरपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका विद्यालय व्यावस्थापन समितिको अध्यक्षहरूबाट नगरपालिकाको प्रमुखले ताकेको व्यक्ति १ जना	सदस्य
(घ) नगरपालिकाको प्रमुखले तोकेको स्थानीय स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालको चिकित्सक	सदस्य
(ड) स्थानीय प्रहरी कार्यालयको प्रमुख	सदस्य
(च) नगरपालिका भित्रका अपाइगता भएका व्यक्तिहरू मध्येबाट समन्वय समितिले मनोनयन गरेको एक जना महिला सदस्य सहित दुई जना (१ महिला १ पुरुष	सदस्य
(छ) नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका कार्यालय प्रमुख	सदस्य सचिव
(ज) नगरपालिकाको उपप्रमुखले तोकेको नगरपालिकाको कर्मचारी (महिला/ बालबालिका शाखा प्रमुख)	सदस्य
- (२) स्थानीय समन्वय समितिले अपाइगता परिचय-पत्र वितरणको लागि सीफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय-पत्र सम्बन्धी कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय तथा सम्बन्धीत निकायमा लेखि पठाउँनु पर्दछ ।

परिच्छेद-४

परिचय पत्र वितरण

६. परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयं निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय-पत्र प्राप्तिका लागि सबै पुष्टयाई गर्ने कागजातहरु २ प्रति समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ ।
- (ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम,स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपि, पासपोर्ट साइजको (सम्भव भएमा अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको) फोटो, हसक्तताको गाम्भीर्यता अवस्था र शरिर का अंगहरूले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरूको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र वा नागरिकताको प्रमाण-पत्र वा जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण-पत्र वा मतदाता परिचय पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा जि.प्र.का.मा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने संघसंस्थाले गरको सीफारिस मध्ये कुनै एक वा यस्तै विश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ ।
- (ग) रित पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिन भित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरूको एक प्रति कार्यालयमा राखी वडा कार्यालयको सीफारिस सहित एक प्रति नगरपालिकामा पठाउँनु पर्दछ ।
- (घ) सम्बन्धीत व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचयपत्रका लागि सीफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनु पर्दछ ।
- (ङ) वडा कार्यालयले सीफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित नबुझे सूचना पाएको १५ दिन भित्रमा सम्बन्धीत स्थानीय तह समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।
- (च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखी स्थानीय समन्वय

समितिको बैठक पेश गर्नु पर्दछ । निवेदकले पेश गरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय पत्र पाउने देखियो भनी स्थानीय समन्वय समितिले शिफारिस गरेमा निजलाई परिचय-पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनु पर्दछ ।

- (छ) परिचय पत्रका लागि सीफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक/विशेषज्ञ वा अपाइग्राता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधिसँग राय परामर्श लिन सक्नेछ ।
- (ज) सामान्यतया अपाइग्राता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचयपत्र बुझिलिनु पर्दछ । अति अशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाइग्राता भएको कारणले परिचय पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सीफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षण वा निजको बसोबास गर्ने स्थानीय निकाएका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन ।
- (झ) परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिहरुको वर्गीकृत लगत स्थानीय तहले कम्प्युटराइज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रूपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धीत मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्दछ ।
- (ञ) समन्वय समितिले परिचय-पत्र दिन भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई स्थानीय तहको कार्यालयले अनुसुचि २ बमोजिमको परिचय-पत्र - अपाइग्राता भएका व्यक्तिहरुलाई निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (ट) परिचयपत्रमा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ । प्रचलित कानुनको अधीनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- (ठ) प्रत्यक्ष रूपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षतिको हकमा परिचय-पत्र प्रदान गर्ने अधिकारीले अवलोकन गरी तत्काल उपयुक्त परिचय-पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (ड) प्रत्यक्ष रूपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भएका वा प्रष्ट रूपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाइग्राता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सीफारिसका आधारमा परिचय पत्र वितरण गर्नु पर्नेछ ।

c. अन्य स्थानीय तहबाट परिचयपत्र वितरण गर्ने : स्थानीय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गम्भीर्यताको कारण आफ्नो स्थायी बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्ग गता परिचय पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरुका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानमा सम्बन्धीत स्थानीय तहबाट परिचय पत्र नलिएको सुनिश्चत भएमा दफा ५ को प्रक्रिया पुरा गरी परिचय पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धीत स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ।

d. प्रतिलिपि सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) परिचय-पत्र हराइ, नासिई वा बिग्रिई परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिनु पर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सीफारिसका लागि निवेदन दिनुपर्दछ।
- (२) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मनासीप देखिएमा परिचय-पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सक्कल कागजात सहित सीफारिस गरी नगरपालिका स्थानीय तहमा पठाउँनु पर्दछ।
- (३) स्थानीय तहले सीफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार साझै वा स्थानीय समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउँनु पर्दछ।
- (४) प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचय पत्र बाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा स्थानीय सिफारिस समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नुपर्दछ।
१०. यस कार्यविधिको प्रतिकुल कार्य भएमा प्रचलित कानुनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ।

११. अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्ये परिचयपत्र पाएका व्यक्तिहरुको अपाङ्गताको प्रकृति र गम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरि नियमित रूपमा अध्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरि नियमित रूपमा नियमित रूपमा आफ्नो नगरपालिका तथा जिल्ला

समन्वय समितिलाई समेत पठाउँनु पर्दछ ।

- (२) स्थानीय तहले परिचयपत्र वितरण गरे पछि यसको जानकारी पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको बडा कार्यालयलाई दिनु पर्दछ ।
- (३) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका कुल अपाइङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाइङ्गता परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अभिलेख राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउँनु पर्दछ ।

परिच्छेद-५

विविध

१२. विविध :

- (१) सबै स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेका बिकट तथा दुर्गम गाउँहरुमा रहेका अपाइङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि अपाइङ्गता परिचय पत्र लगाएत सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तीमा एक पटक ती ठाउँहरुमा परिचय पत्र वितरण घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्नु पर्दछ ।
- (२) यो कार्यविधि लागूहनु अगाडी प्राप्त गरेको अपाइङ्गता परिचयपत्र सम्बन्धीत नगरपालिकामा बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले १ वर्ष भित्र यस कार्यविधि बमोजिमको परिचयपत्र लिनुपर्नेछ । यस अधि जारी भएका परिचय पत्र एक वर्ष पछि स्वतः मान्य हुने छैन ।
- (३) यस कार्यविधि भएको प्रावधान अपाइङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानूनसंग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।
- (४) अपाइङ्ग परिचय पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाइङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
- (५) अपाइङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०८५ बमोजिम भए गरेका काम कार

-
- वाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।
- (६) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ खारेज गरिएको छ ।

अनुसूची १

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउनका लागि दिने निवेदनको ढाँचा

फोटो

श्री कार्यालय प्रमुखज्यू

मर्फत

..... / नगरपालिका

मिति :

विषय : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउँ योग्य भएकाले निम्न लिखित विवरण राखी परिचयपत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेश गरे को विवरण ठीक साँचो छ, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिमको सजाय भो रन मञ्जुर छु ।

१) नाम थर: उमेर: लिङ्ग:

२) प्रदेश :

३)ठेगाना :

- (क) स्थायी ठेगाना :पालिका, वडा नं.....टोल
- (ख) अस्थायी ठेगाना :पालिका, वडा नं.....टोल
- (ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाइल नं.
- ४) संरक्षक/अभिभावकको नाम थर निवेदकको नाता
५. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोबाइल नं.
६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार :
७. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा
अपाङ्गताको प्रकार
८. शरीरको अंग, संरचना, प्रणालीमा आएको विवरण
.....
.....
.....
९. क्षति भएपछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण
.....
.....
.....
१०. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस ।
- (क) रोगको दिर्घ असर (ख) दुर्घटना (ग) जन्मजात
(घ) सशस्त्र छन्दू (ड) वंशानुगत कारण (च) अन्य
११. सहायक सामग्री प्रयोग गर्नुपर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको : उपयुक्त
स्थानमा चिनो लगाउनुहोस ।
- (क) भएको (ख) नभएको
१२. आवश्यकता भए कस्तो प्रकारको सहायक सामग्री प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ ।
.....

१३. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको/नगरेको : उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस ।
 (क) गर्ने गरेको (ख) गर्ने नगरेको
१४. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नाम
 १५. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ ।
 क) ख) ग)
 घ) ड) च)
 १६) अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनु हुन्छ ।
 क) ख) ग)
 घ) ड) च)
 १७. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :
 क) प्राथमिक तह ख) निम्न माध्यमिक तह ग) माध्यमिक तह
 घ) उच्च माध्यमिक तह ड) स्नातक तह च) स्नातकोत्तर तह
 छ) विद्यावारिधी तह
 १८. कुनै तालिम प्राप्त गर्नु भएको भए मुख्य तालिकाहरूको नाम लेख्नुहोस :

 १९. हालको पेशा :
 क) अध्यनरत ख) कृषि व्यवसाय ग) स्वरोजगार घ) सरकारी सेवा
 ड) निजि क्षेत्रमा सेवा च) केही नगरेको छ) अन्य

निवेदक
 नाम, थर
 हस्ताक्षर
 मिति

अनुसूची २

फोटो

अपाइंगता भएका व्यक्तिको परिचयपत्रको ढाँचा

निशाना छाप

नेपाल सरकार

परिचय पत्र नम्बर :

परिचय पत्रको प्रकार :

अपाइंगता परिचय-पत्र

१. नाम, थर :

२) ठेगाना : प्रदेशजिल्लास्थानीय तह

३) जन्म मिति :

४) नागरिकता नम्बर

५) लिङ्ग

६) रक्त समूह

७) अपाइंगताको किसिम : प्रकृतिको आधारमागम्भीरता

८) वावु आमा वा संरक्षकको नाम थर

९) परिचयपत्र वाहकको दरखास्त :

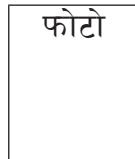
१०) परिचय पत्र प्रमाणित गर्ने

नाम, थर

हस्ताक्षर

पद

मिति

“यो परिचयपत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानीय निकायमा
बुभाइदिनहोला”

Annex 2

Photographs

Disability Identity Card Format

The Government of Nepal

Stamp

ID Card Number :

ID Card Type :

Disability Identity Card

1) Full Name of person

2) Address : provincedistrictlocal level

3) Date of Birth 4) Citizenship Number

5) Sex 6) Blood group

7) Types of disability : On the basis of nature on the
basis of Severity

8) Father Name/Mother Name or Guardain

9) Signature of ID card Holders

10) Approved by

Name

Signature

Name

Signature

अनुसूची ३

अपाइग्राता भएका व्यक्तिको कार्यालायमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रम संख्या :

अपाइग्राता परिचयपत्र नम्बर : परिचयपत्रको प्रकार

१) नाम,थर :

२) ठेगाना (स्थायी) प्रदेश : जिल्ला : स्थानीय तह : वडा :

३) ठेगाना (अस्थायी) प्रदेश : जिल्ला : स्थानीय तह : वडा :

४) जन्म मिति : ५) नागरिकता नम्बर : ६) लिङ्ग :

७) रक्त समुह द) विवाहित / अविवाहित :

९) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम,थर :

१०) ठेगाना : प्रदेश जिल्ला स्थानीय तह वडा

११) अपाइग्राता भएको व्यक्तिसँगको नाता :

१२) पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :

१३) अध्यनरत विद्यालय वा कलेज : अध्ययन नगरेको पढाइ सकेको

१४) पेशा :

१५) अपाइग्राताको किसिम :

क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा :

ख) अपाङ्गताको गम्भीरताको आधारमा :

१६) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्छ ?

.....

१७) कस्ता दैनिक क्रियाकलाहरु गर्न सकिदैन ?

.....

१८) सहायक सामग्री आवश्यक पर्ने नपर्ने

आवश्यक पर्ने भए के

१९) हाल सहायक सामग्री पाएको नपाएको

२०) परिचय-पत्र वाहकले प्राप्त गरेका अन्य सेवा, सुविधा

.....

२१) परिचयपत्र वाहकलाई आवश्यक परेका अन्य सुविधाहरु

.....

२२) सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकाय

२३) अन्य

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको :

दरखस्त :

नाम, थर :

पद :

कार्यालय :

मिति :